

Lag (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Svensk författningssamling 2000:562

t.o.m. SFS 2016:56

SFS nr: 2000:562

Departement/myndighet: Justitiedepartementet BIRS

Utfärdad: 2000-05-31

Ändrad: t.o.m. SFS 2016:56

Ändringsregister: [SFSR \(Lagrummet\)](#)

Källa: Regeringskansliet / Lagrummet.se

Innehåll:

-) [1 kap. Inledande bestämmelser](#)
-) [2 kap. Allmänna bestämmelser om rättslig hjälp i Sverige](#)
-) [3 kap. Allmänna bestämmelser om rättslig hjälp utomlands](#)
-) [4 kap. Särskilda bestämmelser om olika former av rättslig hjälp](#)
-) [5 kap. Övriga bestämmelser](#)

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § I denna lag finns bestämmelser om rättslig hjälp i brottmål i Sverige och utomlands.

I detta kapitel finns bestämmelser om lagens tillämpningsområde.

I 2 kap. finns allmänna bestämmelser om rättslig hjälp i Sverige. I 3 kap. finns allmänna bestämmelser om rättslig hjälp utomlands.

I 4 kap. finns särskilda bestämmelser om olika former av rättslig hjälp.

I 5 kap. finns bestämmelser om villkor om användningsbegränsningar, immunitet, sekretess, delning av förverkad egendom mellan stater, återkrav av kostnader samt tillämpningsföreskrifter och tillkännagivanden.

Tillämpningsområde

2 § Rättslig hjälp enligt denna lag omfattar följande åtgärder:

1. förhör i samband med förundersökning i brottmål,
2. bevisupptagning vid domstol,
3. telefonförhör,
4. förhör genom videokonferens,
5. kvarstad, beslag samt husrannsakan och andra åtgärder som avses i 28 kap. rättegångsbalken,
6. hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation,
7. tekniskt bistånd med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation,
8. tillstånd till gränsöverskridande hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation,
9. hemlig kameraövervakning,
10. hemlig rumsavlyssning,
11. överförande av frihetsberövade för förhör m.m., och
12. rättsmedicinsk undersökning av en avliden person.

Lagen hindrar inte att hjälp lämnas med annan åtgärd än sådan som anges i första stycket om det kan ske utan tvångsmedel eller annan tvångsåtgärd.

I fråga om överlämnande, utlämning och delgivning finns särskilda bestämmelser. Det finns också särskilda bestämmelser om rättslig hjälp i brottmål åt vissa internationella organ. *Lag (2012:284)*.

3 § Om en annan stat ansöker om rättslig hjälp i Sverige med en åtgärd i ett rättsligt förfarande som gäller utredning om eller lagföring för brott av en fysisk eller juridisk person skall den begärda hjälpen lämnas enligt bestämmelserna i denna lag.

4 § Rättslig hjälp i Sverige lämnas av åklagare eller domstol, om inte annat anges i denna lag.

5 § Rättslig hjälp enligt 2 § skall även lämnas

1. i ärenden som i den ansökande staten eller i Sverige handläggs i ett administrativt förfarande eller i ett annat förfarande än ett straffrättsligt förfarande,
2. i ärenden som avser skadestånd för felaktiga frihetsberövanden, åtal eller domslut, eller
3. i ärenden som handläggs gemensamt med brottmål.

Första stycket 1 gäller endast i den utsträckning det har avtalats i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

6 § Rättslig hjälp enligt 2 § skall även lämnas i ärenden som gäller nåd, uppskov med utdömande eller verkställighet av straff, villkorlig frigivning eller avbrott i verkställighet av straff samt i liknande ärenden.

7 § I denna lag finns vissa bestämmelser om att en svensk åklagare får ansöka om rättslig hjälp utomlands. Lagen hindrar inte att en svensk åklagare även annars ansöker om rättslig hjälp utomlands i den utsträckning den andra staten tillåter det.

En svensk domstol får endast ansöka om rättslig hjälp utomlands enligt bestämmelserna i denna lag.

Vad som sägs i denna lag om rättslig hjälp utomlands ska i tillämpliga delar också gälla i förhållande till de tribunaler som anges i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt och den domstol som anges i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen. *Lag (2013:447)*.

8 § Denna lag gäller inte när kriminalregisteruppgifter utbyts med stöd av rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll. För sådant utbyte gäller i stället lagen (1998:620) om belastningsregister och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen. *Lag (2012:764)*.

2 kap. Allmänna bestämmelser om rättslig hjälp i Sverige

Allmänna förutsättningar

1 § Rättslig hjälp som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1-6, 9, 10 och 12 ska lämnas under de förutsättningar som gäller för en motsvarande åtgärd under en svensk förundersökning eller rättegång enligt rättegångsbalken eller annan lag eller författning och enligt de särskilda bestämmelserna i denna lag.

Rättslig hjälp som avses i 1 kap. 2 § första stycket 7, 8 och 11 lämnas enligt de särskilda bestämmelserna i denna lag.

I 5 kap. 2 § finns bestämmelser om att den rättsliga hjälpen får förenas med villkor i vissa fall. *Lag (2007:982)*.

2 § Rättslig hjälp som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1-4, 7 och 11 får lämnas även om den gärning som ansökan avser inte

motsvarar ett brott enligt svensk lag. Rättslig hjälp som avses i 1 kap. 2 § första stycket 5, 6, 8-10 och 12 får endast lämnas om den gärning som ansökan avser motsvarar ett brott enligt svensk lag (dubbel straffbarhet), om inte annat följer av 4 kap. 20 § beträffande husrannsakan och beslag. *Lag (2007:982)*.

Ansökan

3 § En ansökan om rättslig hjälp i Sverige enligt denna lag får göras av utländsk åklagare, undersökningsdomare, annan domare eller domstol eller av någon annan som enligt en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige får göra en sådan ansökan.

4 § En ansökan om rättslig hjälp i Sverige enligt denna lag bör innehålla

- uppgift om den utländska domstol eller myndighet som handlägger ärendet,
- en beskrivning av det rättsliga förfarande som pågår,
- uppgift om den aktuella gärningen med tid och plats för denna, samt de bestämmelser som är tillämpliga i den ansökande staten,
- uppgift om vilken åtgärd som begärs och, i förekommande fall, i vilken egenskap en person ska höras,
- namn på och adress till de personer som är aktuella i ärendet.

I 4 kap. 8, 11, 14, 24 a, 25, 25 b, 25 c, 26 a, 29 och 29 a §§ finns särskilda bestämmelser om vad en ansökan ytterligare ska innehålla vid vissa slag av åtgärder.

Om ärendet är brådskande eller om verkställighet önskas inom viss tidsfrist, ska detta anges och motiveras.

En ansökan om rättslig hjälp ska göras skriftligen genom post, bud eller telefax. Den får även, efter överenskommelse i det enskilda fallet, översändas på annat sätt. *Lag (2013:836)*.

5 § En ansökan om rättslig hjälp och bifogade handlingar skall vara skrivna på svenska, danska eller norska eller åtföljas av en översättning till något av dessa språk, om inte den instans som enligt denna lag handlägger ansökan medger annat i det enskilda fallet.

6 § En ansökan om rättslig hjälp i Sverige enligt denna lag ska ges in till Justitiedepartementet, som lämnar ansökan till Åklagarmyndigheten eller till behörig domstol om inte ansökan ska prövas av regeringen.

Justitiedepartementet kan efter samråd med Åklagarmyndigheten lämna ansökan direkt till behörig åklagare.

En ansökan från en stat som är medlem i Europeiska unionen eller från Island, Norge, Schweiz eller Liechtenstein får göras direkt hos behörig åklagare eller domstol. Detsamma gäller om det i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige har avtalats om att ansökan får skickas direkt. *Lag (2011:1208)*.

Behörighet och överlämnande till annan åklagare eller tingsrätt

7 § En ansökan som enligt denna lag handläggs av domstol skall handläggas av den tingsrätt inom vars område den begärda åtgärden skall vidtas om inte annat föreskrivs i denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om vilka åklagare som är behöriga att handlägga ärenden enligt denna lag.

Om det kommer fram att en åklagare eller en tingsrätt inte är behörig att handlägga ansökan skall denna överlämnas till behörig åklagare eller tingsrätt. Efter samråd får ansökan överlämnas också i annat fall om det är lämpligt. *Lag (2005:491)*.

Underrättelser

8 § Har det begärts av den utländska myndigheten, skall den åklagare eller tingsrätt som handlägger ärendet bekräfta att ansökan tagits emot, om inte den begärda åtgärden kan vidtas genast.

Kan en begärd åtgärd inte vidtas inom den tidsfrist som angivits i ansökan och kan det antas att detta kommer att försvåra förfarandet i den ansökande staten, skall den åklagare eller tingsrätt som handlägger ärendet utan dröjsmål underrätta den utländska myndigheten om när den begärda åtgärden kan vidtas.

Om det under en åklagares handläggning av ett ärende om rättslig hjälp kommer fram att det kan vara lämpligt att vidta även en annan åtgärd än den som begärts, skall åklagaren omedelbart underrätta den ansökande staten om detta. *Lag (2005:491)*.

Ofullständiga ansökningar och hinder mot verkställighet

9 § Om ansökan inte innehåller de uppgifter som behövs för handläggningen, skall den ansökande staten ges tillfälle att komplettera ansökan. Om ansökan kan bifallas endast delvis

eller under vissa villkor, skall den ansökande staten underrättas om de hinder som finns och ges tillfälle att yttra sig eller komplettera eller ändra ansökan.

Förfarandet

10 § Ansökningar om rättslig hjälp skall behandlas skyndsamt. Om inte annat föreskrivs i denna lag tillämpas samma förfarande som när en motsvarande åtgärd vidtas vid en svensk förundersökning eller rättegång. Domstol kan bestämma att handläggningen helt eller delvis skall ske på ett främmande språk, om det är lämpligt.

11 § Innehåller en ansökan en begäran om ett visst förfarande, skall detta tillämpas, om inte det begärda förfarandet strider mot grundläggande principer i den svenska rättsordningen.

12 § Den som skall höras eller annars fullgöra något enligt denna lag har rätt att vägra, om stöd finns för det i svensk lag eller i den ansökande statens lag.

Offentlig försvarare, målsägandebitråde och stödperson

13 § En misstänkt, tilltalad eller målsägande som skall höras enligt denna lag, eller som annars drabbas av en begärd åtgärd, har samma rätt till offentlig försvarare, målsägandebitråde eller stödperson som vid en svensk förundersökning eller rättegång.

I 4 kap. 3 § finns särskilda bestämmelser om offentlig försvarare.

Prövning av ansökan och beslut om avslag

14 § En ansökan om rättslig hjälp ska avslås om ett bifall till ansökan skulle kränka Sveriges suveränitet, medföra fara för rikets säkerhet eller strida mot svenska allmänna rättsprinciper eller andra väsentliga intressen.

En ansökan om rättslig hjälp får också avslås om

1. gärningen har karaktär av ett politiskt brott,
2. gärningen utgör ett militärt brott, om inte gärningen motsvarar även annat brott enligt svensk lag vilket inte är ett militärt brott,
3. det i Sverige har meddelats dom eller beslut om åtalsunderlåtelse eller straffvarning beträffande gärningen, eller
4. omständigheterna annars är sådana att ansökan inte bör bifallas.

Andra stycket gäller inte om ett avslag skulle strida mot en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den ansökande staten. Andra stycket 1 gäller inte ansökan från en stat som är medlem i Europeiska unionen eller från Norge eller Island. *Lag (2015:84)*.

15 § Beslut om avslag på någon av de grunder som anges i 14 § fattas av regeringen. Om en åklagare eller en domstol finner att en ansökan bör avslås på någon sådan grund, ska ansökan överlämnas till regeringen. En ansökan får överlämnas dit för prövning av frågan om avslag också i andra fall.

I övrigt prövar den instans som handlägger ärendet om de förutsättningar som gäller enligt lagen är uppfyllda. Om ansökan har givits in till Justitiedepartementet och det är uppenbart att ansökan ska avslås får ansvarigt statsråd, i stället för att vidarebefordra ansökan enligt 6 §, direkt besluta om avslag på ansökan. *Lag (2015:106)*.

16 § Ett beslut att avslå en ansökan skall innehålla de skäl som bestämt utgången.

Återredovisning

17 § När handläggningen av ärendet har avslutats, skall det redovisas till Justitiedepartementet för vidarebefordran till den ansökande staten. Har ansökan skickats direkt enligt 6 § andra stycket, skall ärendet i stället redovisas direkt till den ansökande myndigheten.

3 kap. Allmänna bestämmelser om rättslig hjälp utomlands

1 § Bestämmelserna i 2 kap. 4 § första och tredje styckena ska tillämpas vid ansökan om rättslig hjälp utomlands, om inte annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige eller av krav från den mottagande staten.

I 4 kap. 9, 10, 13, 24 b, 26, 26 c och 31 a §§ finns särskilda bestämmelser om vad en ansökan ytterligare ska innehålla vid vissa slag av åtgärder. *Lag (2013:836)*.

2 § En ansökan från svensk åklagare eller domstol om att en åtgärd som avses i denna lag skall vidtas utomlands skall skickas till Justitiedepartementet för vidarebefordran till den utländska staten.

En ansökan om rättslig hjälp i Danmark, Finland, Island eller Norge skickas direkt till behörig myndighet. Ansökan får också skickas direkt till behörig myndighet i en annan stat om detta har avtalats i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige eller om den staten annars tillåter det.

3 § I 5 kap. 1 § finns bestämmelser om vad som gäller när rättslig hjälp som lämnas till Sverige är förenad med villkor.

4 kap. Särskilda bestämmelser om olika former av rättslig hjälp

Förhör i samband med förundersökning i brottmål

1 § En ansökan om förhör i Sverige enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål handläggs av åklagare.

Företrädare för den ansökande myndigheten får delta vid förhöret och får med åklagarens samtycke ställa frågor direkt till den som hörs.

Bevisupptagning vid domstol

Bevisupptagning vid svensk domstol

2 § En ansökan om bevisupptagning vid svensk domstol genom förhör, skriftlig handling eller syn handläggs av tingsrätt.

Ärendet skall anses som en bevisupptagning utom huvudförhandling. Den som är part skall underrättas om tid och plats för bevisupptagningen men behöver kallas endast om parten skall höras eller annars fullgöra något vid bevisupptagningen.

3 § Vid bevisupptagning får offentlig försvarare enligt 21 kap. rättegångsbalken förordnas för den misstänkte eller tilltalade även i annat fall än som avses i 2 kap. 13 §, om det finns särskilda skäl.

4 § Domare vid den utländska domstolen eller företrädare för den myndighet som begärt bevisupptagningen får delta vid denna och får med rättens samtycke ställa frågor direkt till den som hörs.

5 § Om den ansökande staten har framställt önskemål om det får svensk åklagare delta vid bevisupptagningen för att bevaka den ansökande statens intressen.

Bevisupptagning vid utländsk domstol

6 § I ett mål eller ärende vid en svensk domstol får domstolen besluta att bevis skall tas upp vid en utländsk domstol. Sådan bevisupptagning får avse syn, skriftligt bevis eller förhör med vittne, sakkunnig, part, målsägande eller någon som avses i 36 kap. 1 § andra och tredje styckena rättegångsbalken.

7 § Om åtgärder som avses i 23 kap. 13-15 §§ rättegångsbalken skall vidtas vid en utländsk domstol och den utländska staten kräver att ansökan först skall prövas av domstol i Sverige, får en tingsrätt på begäran av åklagare besluta att sådana åtgärder skall vidtas utomlands.

Telefonförhör

Förhör med någon i Sverige

8 § En utländsk myndighet får hålla telefonförhör med en person som befinner sig i Sverige och som samtycker till förhöret.

Om den utländska myndigheten behöver bistånd av en svensk åklagare eller domstol vid förhöret kan myndigheten ansöka om rättslig hjälp med telefonförhör. En sådan ansökan om rättslig hjälp i rättegång handläggs av tingsrätt. En ansökan om rättslig hjälp med telefonförhör under förundersökning handläggs av åklagare. Av ansökan skall det framgå att den som skall höras samtycker till telefonförhör.

Tidpunkten för ett förhör som avses i andra stycket och övriga praktiska frågor med anledning av förhöret skall beslutas efter samråd med myndigheten i den ansökande staten. Den som skall höras skall underrättas om tid och plats för förhöret. Identiteten och samtycket till telefonförhöret skall kontrolleras. Om den ansökande staten begär det eller om det finns särskilda skäl skall 11 § andra stycket tillämpas. I så fall skall också 12 § tillämpas. *Lag (2005:491)*.

Förhör med någon i utlandet

9 § Bestämmelserna i rättegångsbalken om förhör per telefon vid huvudförhandling får tillämpas när den som skall höras befinner sig i en annan stat om den staten tillåter det.

Om den andra staten kräver att dess myndigheter skall hjälpa till vid förhöret, skall svensk domstol ansöka om rättslig hjälp med telefonförhöret.

Behöver en svensk domstol hjälp av utländsk myndighet med ett telefonförhör, får domstolen ansöka om rättslig hjälp med förhöret om det har avtalats om sådan hjälp i en internationell

överenskommelse med den andra staten eller om den staten annars ger sådan hjälp.

Av en ansökan om rättslig hjälp med telefonförhör skall det framgå att den som skall höras samtycker till telefonförhör. *Lag (2005:708)*.

10 § Åklagare får hålla telefonförhör under förundersökning med en person som befinner sig i en annan stat om den staten tillåter det.

Bestämmelserna i 9 § andra-fjärde styckena gäller också i fråga om ansökan av svensk åklagare om rättslig hjälp.

Förhör genom videokonferens

Förhör med någon i Sverige

11 § En ansökan om rättslig hjälp med förhör genom videokonferens i rättegång med någon som befinner sig i Sverige ska handläggas av en tingsrätt. Förhör med en tilltalad får ske endast om han eller hon samtycker till förhöret. Samtycket ska framgå av ansökan.

Vid handläggningen i tingsrätten ska ärendet anses som en bevisupptagning utom huvudförhandling. Den som är part ska underrättas om tid och plats för bevisupptagningen men behöver kallas endast om han eller hon ska höras eller annars fullgöra något vid bevisupptagningen. Om det behövs får rätten besluta om biträde av tolk.

En ansökan om rättslig hjälp med förhör genom videokonferens under förundersökning ska handläggas av åklagare. Förhör med en misstänkt får ske endast om han eller hon samtycker till förhöret. *Lag (2013:836)*.

12 § Ett vittne eller en sakkunnig, som skall höras vid en videokonferens enligt 11 §, får åtföljas av lämplig person som personligt stöd (stödperson) under förhöret.

Om den som skall höras begär det eller om det annars finns anledning får tingsrätten utse en person att biträda den som skall höras enligt första stycket. I fråga om biträdet tillämpas 26, 27, 29, 43 och 47 §§ rättshjälpslagen (1996:1619). I övrigt tillämpas rättegångsbalkens regler om rättegångsbiträde.

Förhör med någon i utlandet

13 § I ett mål eller ärende vid svensk domstol får domstolen, under förutsättning att videokonferens i rättegång är

tillåten enligt svensk rätt, ansöka om rättslig hjälp med förhör vid myndighet i en annan stat genom videokonferens med en person som befinner sig i den staten om det har avtalats om sådan rättslig hjälp i en internationell överenskommelse med den andra staten eller om den staten annars ger sådan hjälp. När det gäller förhör med en tilltalad ska det av ansökan framgå att den som ska höras samtycker till förhöret.

Åklagare får ansöka om rättslig hjälp vid utländsk myndighet med förhör genom videokonferens under förundersökning med en person som befinner sig i en annan stat om det har avtalats om sådan rättslig hjälp i en internationell överenskommelse med den andra staten eller om den staten annars ger sådan hjälp. Förhör med en misstänkt får ske endast om han eller hon samtycker till förhöret. *Lag (2013:836)*.

Kvarstad, beslag samt husrannsakan och andra åtgärder som avses i 28 kap. rättegångsbalken

Ansökan och förfarande

14 § Till en ansökan om kvarstad eller beslag i Sverige skall, om dom har meddelats i den ansökande staten, en kopia av domen fogas. En ansökan om kvarstad som avses i 23 § bör i förekommande fall innehålla uppgift om när åtal skall väckas eller dom kan meddelas i den ansökande staten.

15 § En ansökan om kvarstad i Sverige handläggs av åklagare. Denne skall genast pröva om det finns förutsättningar för åtgärden och i sådant fall överlämna ärendet till rätten för beslut.

16 § En ansökan om beslag i Sverige, eller om husrannsakan här för att söka efter egendom som är underkastad beslag, handläggs av åklagare.

Verkställda beslag skall skyndsamt anmälas hos rätten för prövning. Rätten skall så snart det kan ske hålla förhandling i frågan. Vid förhandlingen tillämpas bestämmelserna i 24 kap. 17 § andra stycket rättegångsbalken.

17 § Företrädare för den myndighet som begärt åtgärden får delta vid förhandling rörande kvarstad och beslag och får med rättens samtycke ställa frågor till den som drabbats av åtgärden.

18 § En ansökan om att andra åtgärder enligt 28 kap. rättegångsbalken än som avses i 16 § skall vidtas i Sverige handläggs av åklagare.

Beslag och överlämnande av egendom till annan stat

19 § Egendom får tas i beslag och överlämnas till den ansökande staten om egendomen skäligen kan antas

- ha betydelse för utredning om gärningen,
- vara frånhänd någon genom brott, eller
- vara förverkad på grund av brott, om egendomen hade kunnat förverkas enligt svensk lag i en rättegång i Sverige och det finns särskilda skäl att överlämna egendomen till den ansökande staten.

20 § Även om den gärning som ansökan avser inte motsvarar ett brott enligt svensk lag, får husrannsakan enligt 16 § göras och egendomen tas i beslag och överlämnas till den ansökande staten om ansökan har gjorts av en stat som är medlem i Europeiska unionen eller av Island, Norge, Schweiz eller Liechtenstein och det för gärningen kan dömas till fängelse i den ansökande staten.

I ett sådant ärende om rättslig hjälp som avses i 1 kap. 5 § första stycket 1 får husrannsakan göras samt egendom tas i beslag och överlämnas till den ansökande staten om den gärning ansökan avser motsvarar ett brott för vilket enligt svensk lag eller enligt den ansökande statens lag är föreskrivet fängelse i sex månader eller mer. Vad som sagts nu gäller inte om första stycket är tillämpligt. *Lag (2011:1208)*.

21 § Rätten skall pröva om beslaget är lagligen grundat och om egendomen skall överlämnas till den ansökande staten.

22 § Beslut att överlämna beslagtagen egendom till en annan stat verkställs av åklagaren.

Beslag och kvarstad för att säkerställa verkställighet i Sverige av utländska förverkandebeslut

23 § Om förverkande som beslutas i en annan stat kan verkställas här och det skäligen kan befaras att verkställigheten i Sverige av det utländska förverkandebeslutet annars skulle försvåras, får

1. egendom som har förverkats eller skäligen kan antas vara förverkad på grund av brott tas i beslag, eller
2. kvarstad beslutas på så mycket av den berördes tillgångar som motsvarar värdet av vad som har förverkats eller skäligen kan antas vara förverkat.

24 § När rätten beslutar om kvarstad eller fastställer ett verkställt beslag, skall rätten bestämma hur länge åtgärden längst får bestå. Den bestämda tiden får förlängas om det finns anledning till det.

Om det inte längre finns skäl för kvarstad eller beslag, skall rätten häva åtgärden. Innan kvarstaden eller beslaget hävs, skall rätten ge den ansökande staten tillfälle att yttra sig, om det inte är uppenbart att det inte behövs. I annat fall skall åtgärden bestå till dess att ansökan om verkställighet prövas.

Framtagande av DNA-profil för en person som vistas i Sverige

24 a § På begäran av en annan stat ska rättslig hjälp ges med att ta prov för DNA-analys på en person som vistas i Sverige, analysera provet och ta fram en DNA-profil, om det av ansökan framgår

1. för vilket ändamål DNA-profilen behövs,
2. att DNA-profil för personen saknas i den ansökande staten, och
3. att det hade funnits förutsättningar att vidta motsvarande åtgärder om personen hade vistats i den ansökande staten. *Lag (2011:906).*

Framtagande av DNA-profil för en person som vistas i utlandet

24 b § Åklagare får ansöka hos en utländsk myndighet om rättslig hjälp med att ta prov för DNA-analys på en person som vistas i den staten, analysera provet och ta fram en DNA-profil, om

1. DNA-profil för personen saknas i Sverige, och
2. det hade funnits förutsättningar att vidta motsvarande åtgärder om personen hade vistats i Sverige.

En ansökan ska innehålla uppgift om att villkoren i första stycket 1 och 2 är uppfyllda samt för vilket ändamål DNA-profilen behövs. *Lag (2011:906).*

Rättslig hjälp och tekniskt bistånd med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

Rättslig hjälp i Sverige med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

25 § En ansökan om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation av någon som befinner sig i Sverige handläggs av åklagare. Av ansökan ska det framgå under vilken tid åtgärden önskas och sådana uppgifter som behövs för att åtgärden ska kunna genomföras. Åklagaren ska genast pröva om det finns förutsättningar för åtgärden och i sådant fall ansöka om rättens tillstånd till åtgärden eller, när det får ske enligt 27 kap. 21 a § rättegångsbalken, själv besluta om åtgärden.

Upptagningar och uppteckningar behöver inte granskas enligt 27 kap. 24 § rättegångsbalken. Om åklagaren har fattat beslut enligt första stycket, ska återredovisning enligt 2 kap. 17 § ske först sedan rätten fattat beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. Upptagningar och uppteckningar får bevaras efter det att ärendet om rättslig hjälp har avslutats och återredovisning skett enligt 2 kap. 17 § endast om detta är tillåtet enligt 27 kap. 24 § rättegångsbalken.

I fråga om underrättelse till en enskild enligt 27 kap. 31-33 §§ rättegångsbalken ska bestämmelserna i 27 kap. 31 § fjärde stycket och 33 § andra och tredje styckena samma balk inte tillämpas. Underrättelse ska lämnas så snart det kan ske efter det att åtgärden enligt första stycket har avslutats. Underrättelsen ska, utöver vad som följer av 27 kap. 33 § första stycket rättegångsbalken, skjutas upp om sekretess gäller enligt 18 kap. 17 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Om det på grund av sekretess inte har kunnat lämnas någon underrättelse inom ett år från det att åtgärden avslutades, behöver underrättelsen inte lämnas. Underrättelse ska inte lämnas om utredningen gäller brott som motsvarar brott som anges i 27 kap. 33 § tredje stycket rättegångsbalken. *Lag (2014:1424)*.

Omedelbar överföring av meddelanden eller uppgifter om meddelanden från Sverige till den ansökande staten

25 a § Rättens beslut enligt 25 § att tillåta hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation får verkställas genom omedelbar överföring av meddelanden eller uppgifter om meddelanden till den ansökande staten, om det kan ske under betryggande former. Verkställighet genom omedelbar överföring får endast ske i förhållande till en stat som är medlem i Europeiska unionen eller till Island eller Norge. Åklagaren prövar om förutsättningar för omedelbar överföring finns. Om omedelbar överföring av meddelanden sker, får upptagning eller uppteckning inte göras i Sverige och 27 kap. 31-33 §§ rättegångsbalken ska inte tillämpas. *Lag (2012:284)*.

Tekniskt bistånd i Sverige med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

25 b § Tekniskt bistånd med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation i form av omedelbar överföring av meddelanden eller uppgifter om meddelanden får lämnas i Sverige enligt denna paragraf.

Tekniskt bistånd lämnas på ansökan av en annan stat som är medlem i Europeiska unionen eller av Island eller Norge, om

1. avlyssningen eller övervakningen avser någon som befinner sig i en av dessa stater,
2. ansökan innehåller en bekräftelse på att ett beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation i en brottsutredning har meddelats i den ansökande staten, och
3. omedelbar överföring av meddelanden eller uppgifter om meddelanden kan ske under betryggande former till den ansökande staten.

Av ansökan ska det framgå under vilken tid åtgärden önskas. Ansökan ska vidare innehålla sådana uppgifter som behövs för att åtgärden ska kunna genomföras. Om den person som ansökan avser inte befinner sig i den ansökande staten, ska det också framgå av ansökan att ett sådant tillstånd som avses i 26 a § har lämnats av den stat där personen finns.

Ansökan ska prövas av åklagare. För beslutet om tekniskt bistånd tillämpas 27 kap. 18 § första och tredje styckena, 19 § första stycket, 20 § tredje stycket, 21 § andra och tredje styckena samt 23 § rättegångsbalken.

Om omedelbar överföring av meddelanden sker, får upptagning eller uppteckning inte göras i Sverige. *Lag (2012:284)*.

25 c § Om en stat har begärt tekniskt bistånd enligt 25 b § men omedelbar överföring inte kan ske, ska åklagaren ge den ansökande staten tillfälle att få ansökan behandlad som en ansökan enligt 25 §. Prövningen av rättslig hjälp med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation avser dock i detta fall någon som befinner sig i en annan stat. Om den person som åtgärden avser inte befinner sig i den ansökande staten, ska det av ansökan framgå att ett sådant tillstånd som avses i 26 a § har lämnats av den stat där personen finns. *Lag (2012:284)*.

Rättslig hjälp och tekniskt bistånd i utlandet med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

26 § Åklagare får ansöka hos en utländsk myndighet om rättslig hjälp eller tekniskt bistånd med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation av någon som befinner sig i en annan stat eller i Sverige.

Om den andra staten kräver att ansökan först ska prövas av domstol i Sverige, får rätten på begäran av svensk åklagare

pröva frågan om att tillåta den hemliga avlyssningen eller hemliga övervakningen som ansökan enligt första stycket avser.

Av ansökan enligt första stycket ska det framgå under vilken tid åtgärden önskas och sådana uppgifter som behövs för att åtgärden ska kunna genomföras. Om den andra staten kräver ett tillstånd enligt andra stycket, ska ansökan innehålla en bekräftelse på att ett sådant tillstånd har meddelats. Befinner sig den person som åtgärden avser inte i den stat där rättslig hjälp eller tekniskt bistånd söks, ska det av ansökan framgå att ett sådant tillstånd som avses i 26 c § har lämnats av den stat där personen finns.

Om tillstånd lämnas enligt andra stycket, ska bestämmelserna om underrättelse till enskild i 27 kap. 31-33 §§ rättegångsbalken tillämpas endast när upptagning eller uppteckning av avlyssningen eller övervakningen sker i Sverige. *Lag (2012:284)*.

Tillstånd till gränsöverskridande hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

Tillstånd i Sverige till gränsöverskridande hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

26 a § En stat som är medlem i Europeiska unionen eller Island eller Norge får ansöka om tillstånd till att, utan svenskt biträde, i en brottsutredning genomföra hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation av någon som befinner sig i Sverige. Ansökan handläggs av åklagare. Av ansökan ska det framgå under vilken tid åtgärden beräknas pågå. Ansökan ska också innehålla en bekräftelse på att ett beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation har meddelats i den ansökande staten.

Åklagaren ska genast pröva om det finns förutsättningar för hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och, om så är fallet, ansöka om rättens tillstånd till åtgärden.

De förutsättningar som gäller enligt 27 kap. 18-20, 21 och 22 §§ rättegångsbalken ska tillämpas vid tillståndsprövningen. Rätten ska även tillämpa motsvarande förfarande som anges i 27 kap. 26 och 28-30 §§ samma balk. Tingsrättens beslut får inte överklagas. *Lag (2012:284)*.

26 b § Ett beslut enligt 26 a § ska meddelas inom 96 timmar från det att ansökan inkom eller, om det finns särskilda skäl, inom högst tolv dagar från ansökan.

Åklagaren ska genast underrätta den ansökande staten när ett beslut enligt 26 a § har meddelats. Om tillstånd vägras, ska underrättelsen ange att avlyssningen eller övervakningen inte får ske eller omedelbart ska upphöra. I sådant fall ska underrättelsen även ange att det material som tagits upp eller hämtats in inte får användas eller att det endast får användas på de villkor som åklagaren ställer. *Lag (2012:284)*.

Tillstånd från en annan stat till gränsöverskridande hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

26 c § Har beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation i en brottsutredning meddelats i Sverige och befinner sig den person som beslutet avser i en annan stat som är medlem i Europeiska unionen eller i Island eller Norge, får meddelanden eller uppgifter om meddelanden som överförs till eller från personen avlyssnas eller övervakas i den andra staten, utan hjälp från denna stat, om

1. åtgärden får ske enligt en internationell överenskommelse som är bindande mellan Sverige och den andra staten, och
2. den andra staten lämnar tillstånd till åtgärden.

Ansökan om tillstånd görs av åklagare. Av ansökan ska det framgå under vilken tid åtgärden beräknas pågå. Ansökan ska också innehålla en bekräftelse på att ett svenskt beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation har meddelats.

Om beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation har meddelats i Sverige men avlyssningen eller övervakningen inte har påbörjats när det blir känt att den person som åtgärden avser befinner sig i en sådan främmande stat som anges i första stycket, ska tillstånd från den andra staten sökas innan avlyssningen eller övervakningen påbörjas. Har avlyssningen eller övervakningen redan påbörjats i Sverige och vill åklagaren att avlyssningen eller övervakningen ska fortsätta i den andra staten, ska han eller hon omedelbart ansöka om tillstånd hos den andra staten. Avlyssningen eller övervakningen får i ett sådant fall fortsätta där under den tid frågan om tillstånd prövas.

Vad som sägs i tredje stycket andra och tredje meningarna tillämpas på motsvarande sätt, om avlyssningen eller

övervakningen genomförts med stöd av tillstånd i en främmande stat och det kommer fram att den person som åtgärden avser befinner sig i en annan stat än den som har meddelat tillståndet. *Lag (2012:284)*.

Hemlig kameraövervakning

Hemlig kameraövervakning av någon i Sverige

27 § En ansökan om hemlig kameraövervakning av någon som befinner sig i Sverige handläggs av åklagare. Åklagaren ska genast pröva om det finns förutsättningar för åtgärden och i sådant fall ansöka om rättens tillstånd eller, när det får ske enligt 27 kap. 21 a § rättegångsbalken, själv besluta om åtgärden.

Upptagningar behöver inte granskas enligt 27 kap. 24 § rättegångsbalken.

Om åklagaren har fattat beslut enligt första stycket, ska återredovisning enligt 2 kap. 17 § ske först sedan rätten fattat beslut om hemlig kameraövervakning. Upptagningar får bevaras efter det att ärendet om rättslig hjälp har avslutats och återredovisning har skett enligt 2 kap. 17 § endast om detta är tillåtet enligt 27 kap. 24 § rättegångsbalken.

I fråga om underrättelse till en enskild enligt 27 kap. 31-33 §§ rättegångsbalken ska bestämmelserna i 4 kap. 25 § tredje stycket denna lag tillämpas. *Lag (2014:1424)*.

Hemlig kameraövervakning av någon i utlandet

28 § Om hemlig kameraövervakning ska äga rum av någon som befinner sig i en annan stat och den andra staten kräver att ansökan först ska prövas av domstol i Sverige, får tingsrätten på begäran av svensk åklagare besluta att tillåta kameraövervakningen.

Bestämmelserna om underrättelse till enskild i 27 kap. 31-33 §§ rättegångsbalken ska inte tillämpas. *Lag (2008:858)*.

Hemlig rumsavlyssning

Hemlig rumsavlyssning av någon i Sverige

28 a § En ansökan om hemlig rumsavlyssning av någon som befinner sig i Sverige handläggs av åklagare. Åklagaren ska genast pröva om det finns förutsättningar för åtgärden och i sådant fall ansöka om rättens tillstånd.

Upptagningar och uppteckningar behöver inte granskas enligt 27 kap. 24 § rättegångsbalken.

Upptagningar och uppteckningar får bevaras efter det att ärendet om rättslig hjälp har avslutats och återredovisning skett enligt 2 kap. 17 § endast om detta är tillåtet enligt 27 kap. 24 § rättegångsbalken.

I fråga om underrättelse till en enskild enligt 27 kap. 31-33 §§ rättegångsbalken ska bestämmelserna i 4 kap. 25 § tredje stycket denna lag tillämpas. *Lag (2014:1424)*.

Hemlig rumsavlyssning av någon i utlandet

28 b § Om hemlig rumsavlyssning ska äga rum av någon som befinner sig i en annan stat och den andra staten kräver att ansökan först ska prövas av domstol i Sverige, får rätten på begäran av svensk åklagare besluta att tillåta rumsavlyssningen.

Underrättelse enligt 27 kap. 31 § rättegångsbalken ska inte lämnas. *Lag (2014:1424)*.

Överförande av frihetsberövade för förhör m.m.

Överförande från eller till Sverige på begäran av en annan stat

29 § Efter ansökan av en annan stat får, för förhör eller konfrontation i samband med en förundersökning eller en rättegång där,

1. en person som är berövad friheten i Sverige föras över till den andra staten, eller
2. en person som är berövad friheten i den andra staten föras över till Sverige.

Av ansökan enligt första stycket 1 ska det framgå hur lång tid den frihetsberövade behöver vistas i den andra staten.

Ett överförande enligt första stycket 1 får inte ske för att den frihetsberövade ska ställas till ansvar inför domstol. *Lag (2013:836)*.

29 a § Efter ansökan av en annan stat får en frihetsberövad person, som avtjänar ett fängelsestraff i Sverige enligt lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom, överföras till den stat där fängelsestraffet har utdömts för att där inställa sig för en ny prövning av domen. Ett sådant överförande får ske endast om den frihetsberövade samtycker till det. Samtycket ska framgå av ansökan. *Lag (2013:836)*.

30 § En ansökan om överförande prövas av regeringen. En ansökan från en stat som är medlem i Europeiska unionen eller från Norge eller Island prövas dock av åklagare.

En ansökan enligt 29 § första stycket 1 eller 29 a § får vägras om ett överförande medför att tiden för frihetsberövandet förlängs eller om den frihetsberövades närvaro behövs i ett brottmål som handläggs här i landet.

Om en ansökan enligt 29 § första stycket 1 eller 29 a § bifalls, ska det framgå av beslutet när den frihetsberövade senast ska återföras till Sverige eller, i förekommande fall, försättas på fri fot. *Lag (2013:836)*.

Överförande från eller till Sverige på begäran av svensk åklagare eller domstol

31 § En svensk åklagare eller domstol får, för förhör eller konfrontation i samband med en förundersökning eller en rättegång här i landet, begära att

1. en person som är berövad friheten i Sverige förs över till annan stat, eller
2. en person som är berövad friheten i en annan stat förs över till Sverige.

31 a § En svensk domstol får begära att en frihetsberövad person som, enligt lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom, avtjänar ett i Sverige utdömt fängelsestraff i en annan stat, förs över till Sverige för att inställa sig till en ny prövning av den dom som verkställigheten gäller. Av ansökan ska det framgå att den frihetsberövade samtycker till att överföras. *Lag (2013:836)*.

Yttranden

32 § Innan en ansökan om att en frihetsberövad person skall föras över till annan stat prövas, skall yttrande inhämtas från den myndighet som ansvarar för verkställigheten av frihetsberövandet om det inte är uppenbart att det inte behövs. Detsamma gäller innan en sådan ansökan görs av en svensk domstol eller åklagare.

Transport genom Sverige

33 § Ansvarigt statsråd kan meddela tillstånd till transport genom Sverige av en frihetsberövad person som ska föras över från en stat till en annan stat för förhör eller konfrontation. *Lag (2015:106)*.

Förvar i Sverige av överförda personer

34 § En person som förs över till Sverige ska tas i förvar av Polismyndigheten.

Har tillstånd meddelats enligt 33 § får Polismyndigheten vid behov ta den som överförs i förvar. *Lag (2014:639)*.

Rättsmedicinsk undersökning av avlidna personer

35 § En ansökan om rättsmedicinsk undersökning i Sverige av en avliden person handläggs enligt bestämmelserna i lagen (1995:832) om obduktion m.m.

Domare vid den utländska domstolen och företrädare för parterna får närvara vid undersökningen. *Lag (2002:331)*.

5 kap. Övriga bestämmelser

Villkor om användningsbegränsningar m.m.

1 § Om en svensk myndighet i ett ärende om rättslig hjälp har fått uppgifter eller bevisning från en annan stat för att användas vid utredning av brott eller i ett rättsligt förfarande med anledning av brott och gäller på grund av en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige villkor som begränsar möjligheten att använda uppgifterna eller bevisningen, skall svenska myndigheter följa villkoren oavsett vad som annars är föreskrivet i lag eller annan författning.

Bestämmelserna i första stycket skall tillämpas även beträffande villkor som en annan stat ställer upp för att på eget initiativ, utan samband med ett ärende, lämna rättslig hjälp i form av uppgifter eller bevisning för att användas vid utredning av brott eller i rättsligt förfarande med anledning av brott. *Lag (2005:491)*.

2 § Rättslig hjälp som lämnas en annan stat enligt denna lag får i enskilda fall förenas med villkor som är påkallade med hänsyn till enskilds rätt eller som är nödvändiga från allmän synpunkt. Detsamma gäller när rättslig hjälp, utan samband med ett ärende, lämnas en annan stat i form av uppgifter och bevisning för att användas vid utredning av brott eller i ett rättsligt förfarande med anledning av brott.

Villkor som avses i första stycket får inte ställas upp om de strider mot en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige. *Lag (2005:491)*.

3 § Den åklagare eller domstol som lämnat rättslig hjälp till en annan stat och därvid ställt villkor enligt 2 § får på begäran av en myndighet i den andra staten medge undantag från villkoret. Detsamma gäller i fråga om villkor som följer direkt

av bestämmelser i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

4 § Bestämmelserna i 1-3 §§ gäller också i fråga om överenskommelser med mellanfolkliga organisationer.

Immunitet

5 § I den utsträckning det har avtalats i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige får den, som efter kallelse i enlighet med överenskommelsen har rest in i Sverige för att höras eller på annat sätt medverka vid utredning av brott

1. inte lagföras eller berövas sin frihet eller på annat sätt underkastas inskränkning i denna på grund av handling, underlåtenhet eller dom som härrör från tiden före inresan i Sverige och som, när det gäller en misstänkt eller tilltalad, inte är avsedd med framställningen eller kallelsen, eller
2. inte utan eget samtycke åläggas att medverka vid annan utredning än ansökan avser.

Första stycket gäller även i administrativa och andra förfaranden som avses i 1 kap. 5 och 6 §§.

6 § Om någon som avses i 5 § stannar kvar i Sverige mer än femton dagar från det att besked erhållits från den myndighet som har kallat personen om att närvaro inte längre krävs, upphör immuniteten. Detsamma gäller om han eller hon återvänder hit efter att ha lämnat landet.

7 § Innehåller överenskommelsen bestämmelse om att immuniteten skall ha mindre omfattning än som följer av 5 och 6 §§, gäller i stället den bestämmelsen.

8 § I den utsträckning det har avtalats i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige gäller bestämmelserna om immunitet i 5-7 §§ även en frihetsberövad som har förts över till Sverige enligt 4 kap. 29, 31 eller 31 a §. *Lag (2013:836)*.

Sekretess

9 § För utlämnande av uppgifter i ärenden om rättslig hjälp gäller de begränsningar som följer av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *Lag (2009:487)*.

Uppgiftsskyldighet och meddelandeförbud m.m.

10 § Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 19 kap. 46 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument, 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, 1 kap. 11 § lagen

(2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, 6 kap. 11 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster, 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar och 8 kap. 25 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

I de lagar som anges i första stycket finns även bestämmelser om meddelandeförbud och ansvarsbestämmelser för den som bryter mot ett sådant förbud. *Lag (2016:56)*.

Delning av förverkad egendom mellan stater

11 § Regeringen får besluta att egendom eller dess värde som förverkats genom ett svenskt avgörande som vunnit laga kraft helt eller delvis skall överlämnas till en annan stat som under förundersökning eller rättegång har lämnat Sverige sådan rättslig hjälp som avses i denna lag eller som på annat sätt har lämnat information eller bistånd som har haft betydelse för utredningen om brottet.

I 36 § lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom finns bestämmelser om överlämnande till annan stat av egendom som förverkats genom ett utländskt avgörande.

Återkrav av kostnader

12 § Regeringen meddelar föreskrifter om att vissa kostnader för åtgärder som vidtagits enligt denna lag kan återkrävas av den ansökande staten.

Tillämpningsföreskrifter och tillkännagivanden

13 § Regeringen meddelar närmare föreskrifter om tillämpningen av denna lag och tillkännager de internationella överenskommelser som avses i denna lag.